

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ได้กล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. การให้คะแนนและการแปลความหมายข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 331 แห่งๆ ละ 2 คน รวม 662 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 178 คน และหัวหน้างานวิชาการ 178 คน รวม 356 คน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 โดยการเทียบสัดส่วนจากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 178 คน และหัวหน้างานวิชาการ 178 คน รวม 356 คน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43)

2.2 กระจายกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบสัดส่วนจำนวนสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 129 แห่ง ขนาดใหญ่ จำนวน 49 แห่ง รวม 178 แห่ง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

อำเภอ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ขนาดเล็ก	ขนาดใหญ่	รวม	ขนาดเล็ก	ขนาดใหญ่	รวม
วาปีปทุม	58	24	82	31	13	44
บรบือ	55	22	77	29	12	41
นาเชือก	38	13	51	21	7	28
ยางสีสุราช	19	6	25	10	4	14
นาคูน	26	8	34	14	4	18
พยัคฆภูมิพิสัย	45	17	62	24	9	33
รวม	241	90	331	129	49	178

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 (2548 : 1-25)

2.3 เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอแล้ว จึงสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ให้ได้รายชื่อสถานศึกษาตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสร้างตามวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดในการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มี 5 ข้อ แยกเป็น เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตำแหน่งในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ คือ มีการใช้หลัก

ธรรมชาติในการบริหารจัดการสถานศึกษา ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด โดยสอบถามใน 6 ด้าน จำนวน 60 ข้อ ดังนี้

2. วิธีสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัย ได้กำหนดขั้นตอนดังนี้

2.1 ชั้นเตรียมการ มีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสาร วรรณกรรม หลักแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมชาติในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม

2.1.2 ศึกษากรอบแนวคิด ขอบเขตของการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวกับโครงสร้าง เนื้อหา และตัวแปรที่ต้องศึกษา

2.1.3 ศึกษาแนวทาง หลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างแบบสอบถาม จาก เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 ชั้นการสร้างเครื่องมือ

2.2.1 สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามกรอบแนวคิด ขอบเขตของการวิจัย และให้สอดคล้องกับการใช้หลักธรรมชาติในการ บริหารจัดการสถานศึกษา ได้จำนวน 60 ข้อ

2.2.2 นำแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้อง และนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

2.2.3 นำแบบสอบถามที่ได้สร้างเสร็จไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหา ความครอบคลุมตามเนื้อหา และ ความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือ นายสมบูรณ์ พุทธิเสน ค.ม. การบริหาร การศึกษา ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองแสง นายนรินทร์ ศรีสว่าง กศ.ม. การวัดผล การศึกษาผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเม็กน้อยหนองไผ่ และนายคำสิงห์ สมบัติชัยแสง ค.ม. การบริหารการศึกษา ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองบัวแก้ว เสร็จแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ให้ได้ฉบับสมบูรณ์

2.3 ชั้นหาคุณภาพแบบสอบถามดังนี้

2.3.1 ความเที่ยงตรง (Validity) การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ทั้งในด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) เพื่อให้ได้เครื่องมือที่จะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลมีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระของการใช้หลัก ธรรมชาติในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม ที่จัดทำขึ้นไป

ให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และโครงสร้าง เสร็จแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.3.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มเป้าหมายที่คล้ายคลึงที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 40 คน นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ และรายด้านทั้ง 6 หลักการคือ หลักนิติธรรมหลักคุณธรรมหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมหลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า ซึ่งหาค่าความเชื่อมั่นได้จากสูตร ดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_f^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	s_f^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ตารางที่ 2 แสดงการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จากกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษา	ค่าความเชื่อมั่น
1. หลักนิติธรรม	.953
2. หลักคุณธรรม	.965
3. หลักความโปร่งใส	.966
4. หลักการมีส่วนร่วม	.959
5. หลักความรับผิดชอบ	.974
6. หลักความคุ้มค่า	.958
รวมทั้งฉบับ	.990

n = 40 คน

2.3.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือก และผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ด้านความตรงตามเนื้อหา โครงสร้าง และค่าความเชื่อมั่น จำนวน 60 ข้อ ไปจัดพิมพ์เป็นฉบับ สมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การดำเนินการวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ติดต่อประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 6 อำเภอ 178 สถานศึกษา เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การดำเนินการวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 178 สถานศึกษาๆ ละ 2 ฉบับ รวม จำนวน 356 ฉบับ และขอเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง กลับมา เช่นเดิมระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2549 ใช้เวลาประมาณ 30 วัน ได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบตามจำนวน 356 ฉบับ
4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ผลปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ และนำไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยแยกวิเคราะห์ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ คิดเป็นร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 101)

$$p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	p	แทน	ค่าร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. การศึกษาการใช้หลักกรรมภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102) โดยใช้สูตร ดังนี้

2.1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum fx$	แทน	ผลรวมของความถี่คูณค่าคะแนน
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

ใช้สูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum fx^2$	แทน	ผลรวมของความถี่คูณค่าคะแนนยกกำลังสอง
	$(\sum fx)^2$	แทน	ผลรวมของความถี่คูณค่าคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	f	แทน	ความถี่
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. การเปรียบเทียบการใช้หลักกรรมภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ระหว่าง สถานศึกษาขนาดเล็ก กับสถานศึกษาขนาดใหญ่ เพื่อตรวจสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 โดยใช้สถิติตรวจสอบสมมติฐานค่าที (t-test) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 112) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\left[\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right] \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}} : df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบสมมติฐาน (t-test)
	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	\bar{X}_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	s_1^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	s_2^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

การกำหนดเกณฑ์และการแปลความหมายข้อมูล

การกำหนดเกณฑ์และการแปลความหมายข้อมูลการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยยึดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

1. เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบสอบถาม มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร จัดการสถานศึกษา แบ่งออกได้ดังนี้

ระดับมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาในระดับมากที่สุด

2. เกณฑ์การแปลผลตามค่าคะแนนเฉลี่ย

การแปลผลหาค่าเฉลี่ยของข้อมูล พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) โดยการกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย เป็นช่วงคะแนนการแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาในระดับปานกลาง

3.51 – 4.50 หมายถึง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาในระดับน้อย

2.51 – 3.50 หมายถึง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ
สถานศึกษาในระดับน้อยที่สุด

1.51 – 2.50 หมายถึง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ
สถานศึกษาในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัด
สถานศึกษาในระดับน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY